

Consiliorum Moralia.

DUBIUM X.

An si maritus dissipavit multa bona acquisita
constante matrimonio, iudicis, & nisi pravis
usibus, ut cum ineradicibus, &c. tenetur so-
luto matrimonio sic male consumpta in sua par-
te computare.

¹ Dupliciter est sententia.

Prima docet teneri in sua parte computare; quia hec est quadam societas inter virum, & uxorem, & in omni societate hoc est commune, ut si locus aliqua male expendat, tenetur in sua parte imputare. Sic *Molina lib. 5. ord. tit. 9. l. 5. gl. 6. n. 12. & limitat quando est notabilis pars, quam male expendit: & praeceptor si ludo amiserit, quia ludus est quidam contractus lucro, & jacture expeditus. Idem *Azara de partis*, 1. part. c. 8. nra. 20. *Navarra* l. 3. de resu, c. 1. à n. 15. *Cord.* summa 2. cap. 12. n. 6. & dicit, quod uxor potest occulere compensari.*

Secunda docet, quod licet in iuri rigor sit vera sententia polta, at contraria est vera, scilicet non teneri virum in sua parte imputare male consumpta, attenda practica, & confundit recepta; non enim solent fieri haec considerationes, quando soluto matrimonio lucra diuiduntur. Nec valet argumentum de aliis societatis, quia aili socio non valent iacio alienare; & et effe nimis restringere virorum potestim, & cum ipsi principaliiter lucentur, & labores tueantur, magis ei concedentur, nec oblati lex quoniam alii administratoribus. Nec oblati lex 5. tit. 9. lib. 5. novi recipi, in quantum dicit, *Con tal que nos se fraude de la mujer, qui vir non facit haec, ut fraudet se a suorum filio*, & cetera, que non facit haec, ut fraudet se a uxori. Sic *tenet* *Goz.* *Lopez* l. 13. tit. 10. part. 5. vers. 24. *panapis*. *Gutier.* 2. praf. q. 121. n. 7. *Navarra summa Latin.* cap. 17. n. 155. *Ant. Gomez* l. 51. *Tauri*, p. 73. *Azuelo* l. 5. recipi, tit. 9. l. 5. n. 10. *Baza de decima rutor*, cap. 27. n. 28. *Suarez* lib. 3. fori, l. 1. tit. 3. de las ganancias, n. 57. *Joan. Garcia de coniug.* ac quatuor, n. 66. *Burgos de Paz junior* q. 3. tituli, n. 29.

³ Si conclusio: Prima sententia probabilius est, stando in rigore iuris; at secunda est probabilis, & in praxi maiis recepta.

DUBIUM XI.

An licet Christianis furari bona infidelium ba-
bitantium in terris usurpatis, que erant Chri-
stianorum, v. g. bona Maurorum.

¹ St primi conclusio: Privata auctoritate nullus dono-
rum per terras infidelium transitum faciens po-
tens eorum bona accipere, vel deprendari, vel damnum
aliquid sui bonis inferre, aut eos deciperi in numero,
pondere, vel mensura: sed ultra peccatum, tenuerit refi-
tuere illis damnum. Ratio, quia praeter regna, que oc-
cupant iustitiae, cetera bona, que sua industria compa-
rante, sua sunt. Item quia tempore regnorum hostes fer-
vanda est, c. noli, 23. g. 1. at qui per hos transitum facient,
vel in terris horum infidelium negotiantur, habent tre-
gas, & ut ferunt, non de paz. Sic *tenet* *Meina* confutus
de hac re, quem refert, ac sequitur *Cord.* summa causum, g. 66. *Soto* l. 5. de resu, g. 3. art. 5. *Angelus* verbo *furtum*, n. 39. *Sylv. ibi*, g. 8. *Armilli*, n. 12. *Rofel*, n. 24. *Hof. Raynerius*, *Pisana*, quos refert, & sequitur *Tubien*, verb. *furtum*, n. 8. *Durus Antor*, p. 1. tit. 1. c. 15. in fine.

² Secunda conclusio: Tempore belli ea est horum bona deprendari; patet, quia tunc intervenit auctoritas publica: constat etiam ex experientia, & praxi receptim, cum tunc etiam eos in territorium redigere sis sit. *Sic Syl. Arm. Tab. Ros. Rayn. Pisana*, Ang. *Hof. D. Ant. ibid.*

³ Hinc inferatur, Christianum iustitie captum a Saraceniis, non posse furari, & si furatur, teneri restituere dempto causa extrema indigentia: at iustitiae captum posse furari, nec teneri restituere. Probatur prima pars, quia est illuc quasi tempore regnum. *Hispanie*, p. 2. Et respicere ipsius ad tempus regnum; & nulla ipsi in captivitate irrogatur injuria. Patet secunda pars, quia contra iustitiam privatur sui libertate, & duram nimis servitum, & vi- tam patitur, quasi magna digna sunt mercede. Sic *D. Ant. Hof. Raynerius*, *Pisana* ubi supra, *Rofel*, n. 25. *Sylvof. qu. 9. Tabim*, n. 8.

⁴ Nota huiusmodi Christianos iustitiae detentos ab infide-
libus, posse furari ab eis tantum, qui in captivitate ipsos
redegerint, vel ipsos captivos habent, & tantum, quan-
tum sui redemptio, & famulatus, & injury, & damnatio
inde securi merentur quia hi sunt cauta: at à reliquo in-
fidelibus non possunt furari, quia non sunt cauta illius
damni, nec iustitia.

⁵ Sed licet ea, que diximus n. 1. 3. 4. vera sint, loquen-
do ex natura rei, & seclusa Christianorum Principum vo-

luntate: at de facto ex iure belli, & ex presumpta volun-
tate Christianorum Principum, cum quibus Mauri haben-
t bellum iustitiae, licitum est quibuscumque Christianis,
five in illis terris commorantibus, five per illos transfe-
ribus, aut five iustis, sine iustis ibi determinatur, qua-
cumque bona a quocunque Mauri furari (cessante tamen
scandalio). (Sic *P. Molina* tom. 1. de iustitia, disp. 37. p. 294.)

⁶ Tandem nota casu, quo quis Christianis contra iusti-
tiam iusta dicta furaret bona Saracenorū iustitiae Chri-
stianorum Principium terras occupantium, quo calo tene-
tur restituere, sufficeret facere restitutioem Principi Chri-
stianio, ad quem pertinet illa terra: unde si manifestetur
furm Principi Christiano, & illi remittat omnino, vel
cum aliqua compensatione, maner, qui sic furat est,
tutus in conscientia, quia Princeps ille potest illa bona,
& alia plus ab infidelibus auferre, & illis bellum indi-
cere, & eos in servitium redigere. Sic colligitur et
Molina & *Cordub.* ubi supra, & ex *Soto* ubi supra, dicit enim
priuata auctoritate non licere ab his furari, & sic videtur
tentire, quod publica licet: & tenet ali viri docti. Et
videtur hoc intelligendum, nisi Princeps pacem iniisset
cum iustis; quia tunc non potest frangere pactum, nec ab
hinc bona eripere.

CAPUT VI.

De promissione, & donatione.

SUMMARIUM.

*Dub. 1. An donator possit conditionem, modumve adjectum dona-
tioni in utilitatem alterius pado-
rum contractus in ipso donatario tempore, contractus in-
to, revocare postmodum, altero minime con-
sentiente.*

*2. De speciali quadam donatione à quoddam Generali Societati
IHSU in favorem quorundam benefactorum facta dubitatur,
an fuerit validus, & exprimat morte ipsius.*

*3. An contractus gestus ab uxore fuit licentia viri, qui invalidus
est, juxta legem 55. *Tauri*, &c. firmetur iuramento.*

4. An mulier conjugata possit donare causa mortis abusus viri.

5. An mulier conjugata possit eleemosynas in iusto viro facere.

*6. An uxor possit viri invito aliquam parentibus, aut filii primi
matrimonii, vel aliis consanguineis suis indigentibus dare
ad eos aliendos.*

*7. An ex bonis constantie matrimonio acquisitis solus maritus
aut ex abusu uxoris consenserit, cui dimidia eorum pars de-
batur, vivente eadem uxore contractus, & donationes, si
eleemosynas quas sibi facere.*

*8. In quibus rebus possint expendi bona civitatis, vel oppidorum
Hispanie, los proprios del consejo.*

DUBIUM I.

*An donator possit conditionem, modumve ad-
iectum donationi in utilitatem alterius pado-
rum contractus in ipso donatario tempore, contractus in-
to, revocare postmodum, altero minime con-
sentiente.*

¹ Exempli causa ponamus casum, quo quis donauit
Petro mille aureos, vel fundum hac lego, ut
poli eius morte succedat in his bonis talis
persona, an possit donator ponere, & revocare dona-
tionem, aut modum illum in favorem illius persona zatione,
antequam illa acceptio, non obstante principialis dona-
torum, scilicet Petri acceptance.

² Hac in re duplex est sententia, & utraque appellatur
commissum.

Prima dicit, non posse revocare etiam contentiente dona-
torum, quia per acceptancem ipsius est acquisitum jus
irrevocabile illi terro, in cuius favorem ille modus, vel
condicio cadit. Sic tenent multi per multis textus, quos
omnes allegant *Covarr.* 1. varior. cap. 14. n. 7. *O. Molina*
lib. 4. de praecept. c. 2. n. 74. idem tenet *Duomas regula* 216.
in fine, *Avaldom* l. 40. *Tauri*, gl. 5. n. 7. *Ant. Com. ed.*
l. 40. *Tauri*, p. 29. *Cord.* 20. var. c. 4. n. 1. 3. in fin. *Villalobos in auctoritate iuris civilis*, & regi, fol. 6. n. 26. *Averroes* lib. 5.
recipi, tit. 6. l. 11. n. 19. *Salzedo* in *ad Bernardum Diac.*
regula 211. *Gratian regula* 410. dicenda, quam semper videlicet
obtemperari in iudicando, & confundendo. *Mieres tract. de
Majorato*, p. qu. 13. nra. 13. cum alius, praecepit nra. 20.
Perez lib. 3. ordin. nra. 8. lib. 3. *Auguilo de melioribus*, l. 1.
gl. 8. v. 21. *Cofrad de parres* & *nepte*, pag. 9. *Menchaca* c. 6.
contr. usu frequentium, *Gutier.* c. quamvis patim, in princi-
pio, num. 60. dicitur sic confundit alios Advocatos illius
civitatis. Idem *Suarez* alleg. 19. & 1. quoniam in prioribus, in
declaratione legis Regis, qu. 8. nra. 2. & omnes hic dicunt
esse communem.

³ Secunda sententia docet posse revocari, nisi a tertio
acceptata sit, & hanc est probabilius. Ratio, quia ex hac

Lib. I. Cap. II. Dub. I. § II.

41

dispositione dæc donaciones resultant, ut fatentur *Paulus de
Castro* l. 6. *peccatum*, ff. de conditi, ob causam, nra. 3. *Suarez* c. 9.
8. num. 6. *Tello* l. 27. *Tauri*, nra. 2. *Molin* lib. 1. de primis, c. 1. nra.
17. *Gutier*, lib. 2. praf. q. 52. nra. 3. nempe una in favorem pri-
mi, alia erit in favorem secundi: consilat utramque donatione
nem eodem iure contendam esse, ita ut sicut prime necessi-
tatio acceptanda sit, ita & secunda: quando vero ab il-
lario acceptanda sit, revocari non potest. Sic *Barr.* & multi
ali, quos referit *Covarr.* dicto nra. 7. idem *Molina* lib. 4. de pri-
meg. cap. 2. num. 73. & 74. *Jul. Clares* lib. 4. recpt. ff. dona-
tio, qu. 13. *vers. Secundus* ex articulis. *Goz.* *Lopez* p. 1. tit. 4.
7. vers. el iro, *Gom. Arias* l. 25. *Tauri*, num. 30. & *Navarar.*
polizia pro lib. de reddit. movit 60. num. 2. & *Gutier*, libro 2.
praf. quaf. 52. num. 6. & multo ex his vocant communem.
Et hanc nihil dixit quidam ducus Jurisperitus esse
veriorem, illamque omnino admittendum esse dicit *Covarr.*
ibid. nra. 8. quando modus adactus est in favorem haeredis ip-
fius donans.

⁴ Nota primi hoc habere verum, etiam quando modus
adactus est in favorem Ecclesie, vel pia cause, potest
enim revocari ante ipsum acceptancem. Sic *Molina* nra. 74.
Covarr. nra. 15. 16. alios referentes. *Navar.* supra, contra alios
quos referit *Covarr.* & *Molin*. Item haberet verum, licet no-
tarius nomine absens acceptat, nisi alter acceptancem
ratificaverit. Hac enim acceptance non sat est, ut donationem
stat irrevocabilis, ut dicto lib. 1. de matrem, disp. 7. nra. 3. Sat
autem erit tacita acceptatio: & quando in favorem infan-
tis, vel nondum nata sit, non requirit ipsum acceptancem.
Sic *Molina* nra. 75.

⁵ Secundo nota, quod etiam invitio donatario potest revocare
talem modum, quando nihil interillicit dona-
tari modum servari, vel non: at si donatario quidquam in-
terfret modum non revocari, non potest sine ipsius con-
sentio revocari; quia intercedit pactum etiam cum illo, &
cum sit acceptatum ab eo, non potest ipso invitio revoca-
ri. Sic *Covarr.* ibi, num. 9. in fine, & quidam ducus Jurisperitus,
quem ego consului. Et *Covarr.* allegatus, & *Dolores*, & subdit *et* *Covarr.*, quod quoties aliquid tradidit
alici, ut alteri der, potest pignitere, & revocare ex in-
vito, quando quod revocatur, gratia tantum dantis, &
penitentis agendum erat.

⁶ Tercia nota, quod etiam invitio donatario potest revocare
tamen, quam plenitudo multipliciter.

⁷ Prima limitatio est, nisi interveniat juramentum dona-
toris, per tale enim juramentum redditor irrevocabilis illa
donatio acceptata solo donatario, etiam quod modum in
tertii favorem adactus, Sic *Covarr.* dicens esse omnium
dicto cap. 14. num. 10. & late fundat post plures *Prælatus* in
allegatione pro comitatu de *Roda*, num. 49. & 73. cum se-
quenti. Idem quidam ducus rector ut habeat exprimit c. 2. de donat. *E. A.*
Innond. *Goz.* *Lopez* l. 7. tit. 4. part. 5. vers. el iro, idem dicit
quando donator possit pignitere de non revocando,
vel ex verbis apparet hoc promissum in favorem secundi do-
natariorum.

⁸ Secunda limitatio est, ut intelligatur secunda senten-
tia posita quando donatio secunda inclata in illo modo ta-
liter tali est, ita ut eo moriente, in alium vel alio trans-
ferretur, nec ad ulteriores protracta sit: secus quando
facta est iure majoratus, vel alter perpetuo familiae, tunc
enim procul dubio dicendum est, subsequuta primi acceptatione,
nullo pacto potest revocari respectu sequentium: tunc
enim a donatore perpetuo futura sit, atque in totius
familiae favore facta fuerit, consequens est, ut nomine
familiae primo acceptata, non enim est possibile, ut
de nacte acceptetur. Et sic 17. & 44. *Tauri* decimum
et, quod per solam traditionem factum primo vocato ad
majoratum, enciatur majoratus irrevocabilis tam respectu
ipsius, quam sequentium. Sic *Molina* lib. 4. de primog. cap. 2.
numero 75. *Gutier* lib. 2. praf. quaf. 52. numero 4. & 6. *Mie-
res tract. de majorato*, 1. part. 9. 24. per totam. *Antonius*
Gomez l. 40. *Tauri*, numero 33. 34. & quidam ducus Jurisperitus
conclutus.

⁹ Hinc inferatur decisio huius casus. Quædam *Marchio-*
nina cuiusdam Collegii Societatis IHSU fundatrix, id pa-
dum, & conditionem in foundationis scripturis apposuit,
ut eam partem decimaram, quæ ad *Marchionina* illius op-
pidi pertinet (in illo enim oppido medietate decimam
tertium percipti dominii illius status, & clericis alteram me-
diatatem) Societas illius solvet, atque etiam cursum
familiae obtemperet. *Ita* c. 1. c. indebito, ff. de probat. Ergo nequit donare.
Item quia tutor, procurator, & administrator donare ne-
quit, 1. l. 1. ff. 1. ff. de probat. *Cordar.* l. finali, ff. de cura-
jus, & docent *Joan.* *Lupus ruber* de don. q. 66. num. 29. *Ma-
tias* lib. 5. recip. tit. 3. l. 3. gl. 2. num. 3. *Joan. Garcia* de do-
nat, remunerat, num. 24. *Caldas* l. 1. se curatorem, C. de in-
tegrum recipit verb. sine curatorem, num. 120. Et de *Rectori* ci-
vitatis, qui administratores sunt, tenet idem *Bart.* l. am-
bitio, num. 2. ff. de decreto ab ordine facienda. Curia *Pisan-*
a lib. 2. c. 20. num. 4. *Cujus* ratio est, quia ad bonum admini-
strationem non pertinet donare, c. 1. perdere, & dilapidare
sit, ut diximus. Et sic in propriis terminis, quod *Præla-*
ti donare nequeant, tenent *Innoce.* c. 1. de dep. num. 2. ini-
tio. *Cynis*, *Baldus*, & communis c. 1. C. etiam per procurato-
rem. *Joan. Garcia* de expensi, c. 20. num. 9. *Joan. Lupus ruber* de
donat, in fine, explicans nec minima donare posse, nisi id con-
suetudo obtinuerit, & eodem modo gloria c. 2. de donat. vers.
non debet, & licet alii Doctores non ita stricte loquuntur, at
solidum concedunt conditionis. Modo vero ob amore, quo ac-
ficiunt erga Societatem, de licencia sui viri, vnde conditionem
nisi auferre, & remittere Societati partem illam decimam.
Dubitatur, ut si possit facere. Respondebat negati-
ve: cum etiam, quia ratione iuramenti facta est irrevocabilis illa
conditio: tum etiam, quia non fuit facta in favorem unius,
vel alterius, sed totius familie in perpetuum: quo casu
tum sit est acceptatio primi. Et licet hic non fuit *Marchionina* acceptatio,
qua ignoravit, *Marchionina* tamen accep-
tatio tuit totius familiae nomine. Ceterum has decimas illi
remittere poterit *Marchio* quod vixerit. Sic respon-
dit quidam ducus Jurisperitus.

⁴ His non obsstantibus, dico esse validam. Primum, quia
Prælatorum non est propriæ procurator: potest enim latitare, &
liberius de rebus Ecclesiæ disponere, quam procurator: di-
citur autem procurator, quod quid non liberè, ut dominus dis-
ponit, sed tenetur Ecclesiæ utilitati confulere, ut bene do-
cent *Panormi*, c. 2. de donat, num. 2. gloria c. finali, vers. quia
in fine

*In fine s. 3. Item quia hæc non fuit propriæ, & verè nata, sed remuneratoria conveniens beneficii accepti à fratre; at donatio remuneratoria potius est permutatio, ac debiti solutio: & hoc non tantum, quando merita patiunt actionem ex iustitiae lege, sed etiam quando ejus sunt naturæ, ut debeat hominem probum gratum esse, ac ad antiquitatem obligat, ut probo. *lib. 6. de marina. cap. 6. num. 2.* ergo prohibita donatione Praetatis, non confertur prohibita donatione remuneratoria. Item tertio, quia tutor, & curator, qui donare non possint, bene possint causa remuneracionis donare, per *i. cum plures 13. q. cum tutor, ibique Bart. i. i. f. de administrat. tutor, l. qui filium, f. ubi pupillus educari debet.* Et docent *Cumanus conf. 101. Rom. conf. 50. Ioann. Cariss. de donat. remuner. num. 22. Panorm. c. 3. de donat. a. 2.* Rectores etiam oppidi qui donare nequeunt, possunt tamen causa remuneracionis donare, per *i. datus, f. de bonis damnat. & docent Alex. conf. 43. nom. 10. volum. 4. Bart. 1. ambi. 1. num. 2. ff. de devers. ab ordine faciendis. Balduus à Valle conf. 5. num. 9. volum. 1. Cariss. Pisan. lib. 2. c. 20. num. 12. Lazarus in allegor. pro oppido de Mula pro Marchione de los Velez, fundamento 3. pro ipso Marchione, t. p. a. num. 9. & maxim. num. 9. Jafon, Felin, Abericus, quo referet, & sequitur Tiraquell. l. si unquam, verbo donatione largitus, n. 32. C. de resur. donat. Avendano e. Esteriorum, 2. p. 6. 10. num. 21. & 3. In propriis terminis, quod Praetatis possit donare causa remuneracionis, docet *Panorm. c. 3. de donat. in fine.* At in polo cauſu concurrexit duplex cauſa, altera iuste remuneracionis, ob quam donatio non est prohibita Praetatis: altera elemozynæ, erant enim illæ donataria pauperes, & etiam causa elemozynæ facit, ut non dicatur verba, & propria donatio, ut bene docet *Immola c. 3. de donat. num. 6.* non enim mouet para liberalitas, sed pietas; ergo donatio hac firma, & valida fuit. Quod si objicias, Dolores tantum concedere posse, Praetatis causa remuneracionis, & elemozynæ moderate donare: at hoc donatio excedens videatur, cum sit centur. auroreum quotannis donare ex festina superfluitas fuerint. Ad hoc dico, non esse presumendum Patrem nostrum Generalem, qui præmatura consultatione habita id fecit, excedens iusta beneficij recompensationem: & sic in dubio pro eo standum est, cum fuerit legitimus superior, & administrator, qui se solo secundum constitutionem Societatis potest legitime administrare, & dispensare bona cuiusdam Societatis. Secus in aliis Religionibus, in quibus nullus Praetatis potest donationem in aliquo notabiliter quantitate facere abesse consentit. Capitali, vel Definitori.**

S. Ex dictis patet ad argumenta contraria solutio.
6. Quod secundum difficultatem, videtur non posse continuari post motum proprium: quia hæc donatio, cum annua sit, habet traditum secundum & sic quo ad id quantum post motum proprium datur, videtur extendi, nec ob hoc dicetur extendi ad præteritam, cum non dicamus comprehendere donata ante此 anni.

7. At dicendum est post continuari, non obstante mota proprio, quia constitutione nova non extenditur ad præteritam, nisi in ea exprise eavatur, ut exprese dicitur, f. finali, & confitit. At in motu proprio non dicuntur extendi ad præteritam. Quod non tantum verum est de præteritis omnino antea consummati, sed etiam quando antea incepit, & tempore constitutionis non sunt consummata. Ut optimè docet multos referens Menchaca de successu, creat. lib. 3. q. 18. num. 28. & probat optimè lex finalis, in fine s. 14. p. 3. ibi. *Esto si porque el tiempo, en que son clementizadas y fechas las cosas, deven siempre para cada uno.* Sed hæc donatio annua motum proprium concepit, ergo motus proprius prius ad eam non extenderit, licet executio ejus non omnino ante motum proprium sit consummata: Et confirmatione confirmatorum dupli doctrina: altera est *Panormitan. c. fin. de conf. num. 11. & ibi Felin. num. 1. ver. amplus quarto, & ibi Immola. num. 13. Bartoli. l. omnes populi, n. 4. ff. de iustit. & p. 1. ubi docent, quoties constitutio emanat non solemitatem aucti prædictis, si actus perfectus sit, licet pendat in futurum quod effectum, non extenderit ad illum, ut est textus *l. subiectus, c. de testam. verbo, quo in posterum, ubi assertur formam ibi testamento præscriptam non extendit ad testamento ante eam legem facta; licet testator non obierit, ex cuius morte effectum fortuitum testamentum: at in prætesto casu idem contingit; dum enim motus proprius editus est, jam donatio facta erat, & perfecta, licet in futurum penderit quod partem effectus, & executionis: ergo motus proprius ad eam donationem non extenderit. Altera doctrina est *Felin. edent. c. finali, num. 1.* post quartam ampliationem, & ibi Immola. c. 3. verbo, sed adverte: ubi docent, & constitutio edatur, ut uxore filii orba obiuite vir dotem comparat, non extendit ad nuptias ante eam constitutionem, licet habeat effectum mors uxoris, ex qua dos comparanda est post eam constitutionem editam. Et reddit rationem, quia ex dictis contracta fuit quæstumus jux uxoris haeredibus, quibus solu' matrimoniis morte uxoris sobole parentis, & restituente-**

da erat: & sic statutum supervenientis non debet tollere obligationem alteri quæstum, licet nondum effectum fortis sit. Hec illi. Ergo similiter in nostro casu, cum per eam donationem jus donataris acquitum sit, licet donatio non datur quod omnes annos executioni mandata sit, motus proprius supervenientis non tollit obligationem, ac jus illius quæstum. Adeo, quod ille motus proprius in Hispania non fuit receptus, atque adeo non urget concilia solutionem nostram.

8. Quid tertium difficultatem, quæ ceteris difficultiore videtur obitum Patriis nostri Generalis concedentis donationem cessasse, quia id fuit mandatum Provincialibus Beticis, dragone provincie in iunctum, ut scilicet quotannis contribuerent illam summam, at mandatum morte mandantis finitur, c. gratiam, & c. relatum, de off. deleg. l. mandatum. Mandato. Dicere id intelligi re integra: at hic non est res integræ, cum capitulum sic executioni mandari, superstitio praedicti Generali. Hac solutio omnino vana est, ea enim distinctio, an res sit integræ, necne, tantum locum habet in mandato jurisdictionis, non lites diu protractantes. Secus de mandato præcisæ obligatorio ad aliquid faciendum, aut non faciendum: id enim semper, sive res sit integræ, five non, mandatis morte exipit, nisi mandatum per modum constitutionis fiat, ut optimè *syto, verbo mandatum*, q. 3.

Secundo probatur, idem enim est tems fieri tempore inhabili, & referri ad tempus inhabili, l. in tempus, f. de habili, red. infit. At sic eadem ratione, quia non valet donatio inter conuges, non valit etiam, quando fit ante iunctum, matrimonium, ut contra matrimonio folium acquiratur, l. quod *spofa, c. de donat. ante spofas* i. fed in nostro cauſa videtur Patrem nostrum Generalem dispoluisse pro tempore inhabili, in quantum donatio illa annua executioni mandanda est post ejus obitum, dum donatarie vixerint: administratio enim Patriis nostri Generalis pro tempore vietæ est, eisque obitum certus. Terti probatur ex l. finali, f. panis, initio, ubi sic dicitur: *Præf. ultra administrationis sua tempus interdicere, alioquin arte sua nisi non posse. Ubi glor. f. vest. administrationi, & l. 1. C. de populi, vest. de tempora, & ibi Bart. num. 2. Salicetus num. 1. & 4. Badue numero 1. Paulus de Castro numero 1. ubi dicunt intelligi quando per sententiam interlocutorum, i. fecus quando per definitivum prohibito fit, quia hoc fit cum causa cognitionis, & magna solemnitate: ergo in nostro cauſa cum Pater nostro Generalis, qui administratione honorum Societatis habet, dispoluerit per modum capiendum mandati, cessabit præceptum ejus obita, sicut & ejus administratio.*

S. Ex dictis patet ad argumenta contraria solutio.

6. Quod secundum difficultatem, videtur non posse conseruari post motum proprium: quia hæc donatio, cum annua sit, habet traditum secundum & sic quo ad id quantum post motum proprium datur, videtur extendi, nec ob hoc dicetur extendi ad præteritam, cum non dicamus

comprehendere donata ante此 anni.

7. At dicendum est post continuari, non obstante mota

proprio,

quia

constitutio

new

modi

in

tempore

constitutionis

non

est

consummata

at

tempore

constitutionis

non

est

consummata

D U B I U M VI

*tultate, sive ea expressa sit, sive tacita, juxta dicta supra,
etiam ad prias causas contrahere.*

etiam ad pias causas condonare.

19 Nec oblitus doctrinae, Baldi, & aliorum citata pro contraria fententia, quia (ut bene respondit Suar. & Cœurs. locis citatis) lex 5. Tauri loquitur in causa diversio a causa Baldi, quia in causa Baldi requiritur contentus propinquorum in favorem uxoris, propter eius imbecillitatem, que videtur celare contrahendo ad pias causas pro anima: at lex Tauri exigit contentum viti in ipsius favorem, ut probatum est.

20. Ultimum conclusio sit. Multo probabilior est haec secunda sententia, sicut nec habet ampliore potestate mulierem conjugatam ad conferendum eleemosynas de parapheinis in Hispania, quam de suis bonis dotalibus: unde in istis casibus, in quibus dictum est posse de dotalibus poterit ex paraphenis, & non in aliis casibus: probatur ex adductis pro hac secunda sententia.

ex adductis pro hac letitiae genitibus.
2a. Non tam duplex posse esse paraphenorum genus
quodam enim sunt, quorum uxor est domina, ut in ad-
ministratore, & euimodo sunt communiter paraphera in
Hispania. Alia iure parphera, quorum dominum, &
administratorem est apud uxorem, ut si tempore, quo contra-
sum est matrimonium, uxor reservatur libi, concio viri
aliqua bona, ut de ipsis posset ad libitum disponere. Hanc
distinctionem paraphernorum ponit Greg. Lop. 14. 17. nr. 11.
4. vers. todos, & Baldus cons. 27. vol. 5. De paraphernis
go primi generis intelliguntur conclusio posita, & hac sec-
unda sententia: nam de paraphernis posterioris generis pos-
tulat ad libitum disponere; sic enim voluit vir, dum
contraxit cum hac matrimonium, ut optimè noxat Cord.
Ha. g. 225. q. verdades.

D U B I U M V

*An uxor possit iuvito viro, aliqua parentibus, aut
filii prioris matrimonii, vel aliis consanguineis suis indigentibus dare ad eos alendos.*

HAc in re certum est, non posse dare de bonis viris nisi secundum quod potest facere elemosynas, scilicet de voluntate expressa, vel tacita viri, vel in extremis necessitatibus, ut dubio precedenter dictum est. Sic **A**nno **uxor**, **nu. 8.** **Sylv. 9.7.** **Resol. num. 1.**

De bonis vero viro, & uxori communibus, vel de uxori duplex est sententia.

Prima docet non posse uxori aliquid dare, etiam alendos filios priori matrimonio egentes, quando vir habet administrationem, nisi quando filii habent aliquam actionem contra matrem, ut quis possit bona eorum, vel fundi patribus; sed potest uxori procurare, ut ad hoc per judicium compellatur vir; quando vero vir non habet administrationem, posset uxor, sicut vir. **Sic Guillimus de Marenne** quem refert, & lequitur **Sylva, & Roselli, ibidem.** Cim enim in Hilpa a vir habeat administrationem omnium bonorum non terit iuxta hanc sententiam uxor invito viro, ad bonis communibus dare aliquid parentibus, aut filiis diligenter.

3. Secunda sententia docet, quod casu quo filii uxoris priori matrimonio, vel eis parentes magnam patrem necessitatem, licet non extremam, sed talem, ut alii possint, nisi notabiliter a statu deciderent, posset uxori cum compellere judicis auctoritate, ut ipse permitteret quid dare parentibus, aut filiis ad ipsos aferendos, ut in litigio ex 4. tit. 3. lib. 5. *novae recipili*, in quo etiam parentes convenient, quod si rixas viri, aut odis, et in civitas timeret, posset uxor iurio viro aliquid dare, sive cert id, quod necessarium est parentibus, aut filiis priori matrimonio aliendis, modo uxor habeat animalium confandi poli viri obitum, & ex ius bonis extrahendi, parentibus, aut filiis aliendis dederit; non post id se re ad aliendos alios conanguineos, etiam proprii fratribus sint. Probatu prima pars, quia ius naturale, quo uxor ad aliendos parentes, vel filios prioris matrimonio præferendum est juri civili, quod bonorum administrationem concedit viro. Sicut ius etiam naturale facultatem uxor, ut in extrema necessitate, viro invito, pauperem veniat; ut fratres non teneant ex iure naturali uxor ad fed ex iure civili, quando indigent, hoc autem ius sed intelligitur, salvo alio iure civili, quo multos conjunctos nullam habet bonorum administrationem, sed vir.

Julian habet bonitatem, amicitiam, & cetera, q. 125. & q. 126. In hac 2. parte tenet *Cord*, *sumps*, g. 125. & q. 126. In hac 2. parte tenet *Nava*, lib. 3. de refis, cap. 1. num. 163, ubi idem dicit de fratribus, *scilicet*, quod possent accipere ad eos alendos.

...and the other two were to be
read over again so that everybody could
have a chance to see it and to get
it into their memory.

15. Ad primum argumentum, oppositæ intentiæ respondet, quod prohibita alienatione censetur prohibita donatio, quia verè est alienios; at illa conceperit, non concedit hæc, nisi specialiter exprimatur, utrobobi in primo; & secundo fundamento; maxime, quia lex stylis citata dicit, *Con tal que no sea dispensador*, ad diare ellipsis.

⁸ Circa hanc concilacionem nota primo, intelligendam esse de donationibus executis, & magis, quae lunt in communis patrimonii dissipacionem, secus de donationibus moderatis, potest enim has facere, ut consanguineis famulis, vel amicis modica, & confusa largiri. Patet, nam ta dicti, *Contra ipsos non habentur, ut dicat etiam imperio-
e, & i. 15. tit. 9.*, nova recipit, ubi dicitur *Potest enagari
subdit, & el tal contrato de enagamiento alga; ubi nomi-
ne alienationis videatur solos contractus interexili, at do-
natio contradicunt non est.*

16 Ad secundum repondetur cum Molin, & Suarez, quod leges Stili non habent vim, nisi velim improbatæ sunt: & ipsamet lex subdit, Con ræque no se diffidat.

D U B I U M VII.

In quibus rebus possint expendi bona civitatis

¶ *Sit conclusio: hæc communio bona iuris communem ut sit
litteram omnium regum et ducum erogansunt. Sic utrumque*

9 Secundo nota, si vir faciat donationem excecum de bonis communibus, donatio valebit, sed tenetur vir computare in parte lucrorum sibi competenti, & donatarius, si probabilitate credat id virum non facturum, tenetur certiori facere uxorem, ut sibi de bonis viri compensatio fiat. *Nas.* *Svp.* Adverte hoc habere difficultatem, quando est de immobiliis, que sibi his, *corol.* 3.

20 Secunda conclusio: Matritus potest sine licentia uxoris donationes facere, non proprias, id est, quae mere liberaliter sunt, sed impropias, scilicet ex iusta causa absque dolo, & fraude, ut donationes remuneratorias, elemosynas, &c. Probatur, quia est liber administrator, immo dominum habet tam bonorum communium confitae matrimonio; ergo potest ex iusta, & rationabilis causa Clemenare. Sic Cesar, Simancas, Palacios Rubios num. 23, Perez, *ad dub. Plaza*, ubi supra, Rojas num. 26, Peralta, Azevedo opera.

¹¹ Nota quod ita conclusio intelligenda etiam venire de nationibus ob causam, moderari tamen; nam excepto non potest vir de bonis communibus facere abique uxoris beneficiario; quia estef ipsam fua parte lucrorum defaudere. Sicut colligitur ex Gord. Pal. Rab. &c Aliq. ex Prata, ut in corollariis videbatur, donationes aliquas ex justissima causa, immo obligatoria factas a viro, dicunt ells in parte lucrorum viri computandas. Quod si inferas nullum esse differenciam inter donationes liberales, & donationes ex causa. Refundetur ells differentiam, quia maiores bicam, C. de rebus resp. lib. 11. at tutor non potest convertere bona pupilli, nisi in ipsius favorem.

² Hinc fit primo, bona, & redditus plurorum justissimorum officialium, quos mittit Rex ad civitates villas, &c aliqd. in foliotione falariori, quod debetetur historibus & aliqd. officialibus, quos mittit Rex ad civitates villas, &c aliqd. excepto quando mittit Rex aliquem Praetorem, aut vendictorem ad punieendum aliquod delictum; tunc enim solum vestrum est falariorum impendio eorum, quibus crimen imponitur; & in calca qui Concilium; seu latius, vulgo Carta, non habebat propria ad solvendum eum falariorum causam, nisi, non potest convertere bona pupilli, nisi in ipsius favorem.

nes ex causa. Reiponduerat illi dixeruntur, quia majores & ampliores donationes possent facere ex causa, quam liberales. Hinc
12 Infertur primo, si vir habeat filios alterius matrimonii, non posse ipsi dotem constitutere, aut alimenta prebeare de bonis communibus, sed tenetur id praefare de lucrorum parte sibi conveniente, quia solvit debitum suum, & est donatio in quantitate. Sic *Cord.* ubi *sup. vers.* lo *estato*.
Pala. *Rubio* q. 66. num. 18. & q. 62. num. 32. *Ayora de part.* p. 9.18. num. 33. *Burgos de Pac.* *sup.* q. 8. num. 13. multos referunt. *Bacca* de non melior, c. 11. num. 120. *Quedam ubi sup.*
so, non habet propriæ ad solendum sicut *falarium Pratorum*, solvendum est ab illis, qui res ones¹, quia in annua solmentu emolumen, aut oppidi cedunt solvere solent. S. exprefse ditinponit 1. 5. rit. 5. lib. 3. *nova et rep.* Ratio quod in solutione hujus *falarii communis* vertitur utilitas: & per hoc legem nova recopilatione corrigitur lex 7. tit. 17. p. que statuerat *falaria judicibus*, quoq; *qeliores*, *Hispani* *pragmatis* vocant, prastanda esse à *Rei*, ut dict² *aven-*
danno ubi sup. Quod si obijcas hanc legem esse injuriam quae Regi ideo solvantur tot redditus, a tribute à *vala-*
lis, ut eius admittentur justitiam: ergo tenuit suis sumptu-

Et similiter idem dicendum est, si parentes viri indigent, tenetur enim de suis bonis viri ipsos alere, & non potest de communibus; pater ex eadem ratione. Sic Cor. lib. Iii, Ann. 6, c. 2, no. 161, 162, & idem dictum de fratribus Gut. 2, pr. 129, 129. licet *Mastriano* lib. 5, recopil. rit. 9, 12, gloss. 7, num. 10, dicatur teneri alicui matrem de bonis communibus; quia debita de bonis communibus solvenda sunt. Sed bene respondeat Gut, quod intelligitur de debitis resipicentibus matrimonio, & communem ipsorum societatem. Similiter dicit ibi Gut, teneri in suam partem computare, si aliquid expendat pro utilitate filiorum prioris matrimonii, ut pro recuperando ipsorum debito. &c.

recuperando ipsorum debito, &c.

13 Secundo infertur, si vir delictum contrahat, ut si hominem necet, & aliqua pena pecuniaria damnetur, solvendum esse de bonis viri, & non posse virum solvere de bonis communibus. Sic *Palac.* Rub. 4. c. 66, precipue *na.* 18. *Sifuentes.* *Quemada.* *Segura* ubi *sic.* *Villalobos.* *lub.* *communum* *epis.* *verb.* *uxor*, *in fin.* *Jean Garc.* *de expensis*, *c. 13.* *nu.* *19.* *Matierno d. gloss.* *7.* *num.* *11.*

1010 vendendum falarium correctoribus, quos *Rix* mitit, de bonis communibus populū, ut probant ea *vba.* *Corrigendae* *nos embiamos.* Unde *sequitur l. 1.* *correditorum* *juris* *communis* *locum* *non habere* *in oppidis* *lominorum* *Regi* *inferiorum*, *ubi enim* *non à populis ex idicibus*, *vel per* *collectam*, *fed ab ipso domino solvendam* *hac* *reputandam*, *non concilia* *borum dominorum* *ex immoraliis* *confusione* *tudine* *faleant solvere* *luminorum* *iusmodi* *domini*.

¹⁴ Territo infersur, non posse virum in persona filii sui, *Judicibus.* Sic *Avend.* ibi num. 5.

4 Secundo infertur licet expendi hæc bona communia in edificatione carceris, vel domus confitens, vel senatus, vulgo agumento quæ cedit in bonum commune. Et idem est in fabrica macelli, id est, carceraria, & pescaderia.

Avent. num. 6. & 7. Aviles dicto §. iusta.

5 Tertius infertur, quod falarium deputandum Magistris liberalium artium, vel Medicorum, est de communibus bonis dandum, quia decet in commune bonum, l. ambi- nsa, §. fin. ff. ut daret, ab ord. facundis. Sic Greg. Lopez supra, Aventano numero 8. addens idem esse de falariorum.

6 Quartus infertur, quod quando aliquis ex decurionibus civitatis sibi confectus habitur in paupertate, sunt cialmenta, ut vivat, danda ex talibus bonis communibus, l. decurionibus, ff. de decur. Dicit tamen Avent. num. 10. non quæcumque audierit hoc praxi exceptio esse.

7 Quinto infertur, quod licet civitas donare non possit. Quidam, ut dicit Aviles dicto, l. 3. §. gracia, num. 1. & 2. alios referens, non potest remittere debitum liquidum, nec pe- nas statutorum, licet possit transire super debito non liquidu. At Nuncius Regius bona nunciatibus moderatum quid in remuneracione potest donare, L. una, C. publicatio-

tatis, lib. 12. quod vulgo albicias vocat. Sic Aviles num. 11.

Aviles eadem c. 20. vers. alberias, num. 3. & 9. Et sic dicit intelligendam dictam l. 5. non recipi, quatenus dicit hæc bona publica non esse confundenda in jucunditatibus, & le-

gitatis magni pretii, fecus modicum consumatur preuum arbitrio iudicis: & ponit exemplum Aviles num. 3. quod hec nunciatibus populi, quænulla cessant, & facta est pax vel

victoria obtenta à Principe: vel quod Princeps obtinuit novam dignitatem, ut quod factus est Rex Portugaliæ &c.

vel quod Princeps tenebit ibi publicam curiam per multos dies, & notat Aviles num. 3. quod si sint plures Nunci, non

sunt omnes gratificandi, sed primus, & si plures simul ve-

niant, gratificandi eti pauperis, ut probat gloria L. una,

C. publica latitia, lib. 12. verb. numeraris, & ibi Plater num. 2.

8 Sexto infertur, posse expendi quid moderatum ex his bonis communibus in expensis ludorum publicorum, lictori-

rum, quorum finis est publica civium latitia, ut sunt æ-

quatis, hastis certamina, agitatio taurorum, &c. nisi alia

major uregt necessitas, scilicet defensio terminorum fabri-

cæ, reparations publicorum adiutoriorum. Avent. num. 12.

Ex notar. num. 12. quod profecto ludo publica latitia, quod

reliquitur, debet observari, & vendi, & quod inde re-

digidur, ut pretium reipublicæ, tamquam ex sua acqui-

sitione. Et eadem ratione (inquit) quando in Principis in-

geni solent vespes ex publica pecunia dari Rectoribus, ut

ei obvient, finiti ingressi debent reipublicæ restituiri, &

late & probat.

9 Septimo infertur, posse expendi in salario praefando. Advocato civitatis, & in similibus falariorum, possumi enim licentia Regis ex hujusmodi pecunia publica depatur. Aventano alios referens num. 16.

10 Octavo infertur, si tempore carissime, vel abundantia

republica vult emere frumentum, oleum, &c. in succu-

lum annos publicis, ut reipublica abundet, potest deli-

pare personam, ut hæc emat, & dare ei falarium de pu-

blico. Item oppidi depositario potest dari falarium de pu-

blico; & sumptus pro amplianda civitate, ut sit major nu-

merus vicinorum, debent fieri de publico. Item si incar-

cerati famem patiuntur, ex qua indigentia mors sequi po-

fuit, non moriantur, de bonis communibus. Hæc Aventan-

dictio n. 17, late probans, & alios referens.

11 Non, si confluum convevit ab antiquissimo tempo-

re de bonis communibus expendere aliquid in elemosynas monasteriorum, vel hospitalium, vel alterius clericis in Chri-

stianæ pietatis splendorum, ut in aliendis clerics, cantori-

bus, sacra, & aliis Ecclesiæ ministris in aliquibus diebus quibus solent processiones comitari, potest hoc facere. Sic

Aventano alios referens num. 18.

12 Decimonoctavo infertur, quod licet regulariter civitis non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio, nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus. Sic late probat alios referens Aventano num. 43.

13 Decimoprimo infertur, non posse de bonis publicis soli elemosynam predicatoribus, qui ad infantium populorum vocantur in quadragésima, quia, cum hoc mu-

nus sit Episcoporum, & Parochorum, ab ipsi potest eti

hæc elemosyna. Aventano num. 27.

14 Decimonoctavo infertur, quod licet de bonis communibus non possint Correctores, seu pratores facere convivia in-

ter se, at si Concilium civitatis invitat ad prandium Ma-

gagatem transeunte, bene possint facere expensis civi-

tis; fecus si aliqui ex Concilio per se Concilio non vota-

to, id faciunt. Sic habetur l. 226, in legibus Stili: dicta-

Aviles c. 20. Pratorum, §. m. comitias, quod numquam

vidit eam uitæ servari, bene tamen vidit aliquando, quod

quando senatores Concilii Regii transtulit faciunt per al-

liam civitatis, Concilium civitatis eis donat aliqua pa-

ra comestibiliæ.

15 Præterea non quod ea que sunt publica, & ad pa-

blicum usum destinata, non potest Rex minuere. Sic alios

referens Aviles c. 1. Pratorum, §. tierra, num. 2. Petri lib. 1.

ordin. tit. 14. num. 9.

portandi vexillum ante alios, &c. non potest in hoc pecu-

nia publica expendi. Hæc Aventano late probans num. 20.

16 Duodecimum infertur, quod licet pauperum pauperum educatio, ut eorum, qui in aliqua communi domo sub cu-

ralicibus clericis erudiantur in doctrina Christiana, & His-

panæ vocantur los niños de la dorina, & nutritio pauperum

expidorum honorem civitatis recipiat; at quia est in com-

modum certarum personarum, & non in commodum uni-

versale totius civitatis, non potest pecunia publica in hoc

expendi. Aventano num. 21. Unde iudex potest compellere di- tates, ut dem eleemosynam pro hoc exposto nutriendo,

ne fame pereat, ut docet gloria c. 20. ff. & Pan-

c. si quis proper necessitatem, de fortis, Aventano num. 19.

ibidem, quod interim dum exquiruntur eleemosynæ, fieri

mutuum de bonis communibus, quando est periculum mor-

tiis in mora: & similiter dicit Aventano eadem num. 19. cum

Capela castella t. si mater puer daretur ad mortem alien-

us est puer non ex bonis communibus oppidi, sed ex e-

leemosynis dicitur.

17 Decimotertio infertur, hanc pecuniam publicam non

potest infundi in solutione exactionum regalium, id est, pe-

chos, & services Reales; quia hoc non concernit bonum ci-

vitatis, lib. 12. quod vulgo albicias vocat. Sic Aviles num. 11.

Aviles eadem c. 20. vers. alberias, num. 3. & 9. Et sic dicit

intelligendam dictam l. 5. non recipi, quatenus dicit hæc

bona publica non esse confundenda in jucunditatibus, & le-

gitatis magni pretii, fecus modicum consumatur preuum arbi-

trio iudicis: & ponit exemplum Aviles num. 3. quod hec

nunciatibus populi, quænulla cessant, & facta est pax vel

victoria obtenta à Principe: vel quod Princeps obtinuit

novam dignitatem, ut quod factus est Rex Portugaliæ &c.

vel quod Princeps tenebit ibi publicam curiam per multos

dies, & notat Aviles num. 3. quod si sint plures Nunci, non

sunt omnes gratificandi, sed primus, & si plures simul ve-

niant, gratificandi eti pauperis, ut probat gloria L. una,

C. publica latitia, lib. 12. verb. numeraris, & ibi Plater num. 2.

18 Unde pulsationes campanarum, que sunt ob su-

da nubila tempore, quo sunt fructus pendentes in agro, debent fieri non de bonis communibus, sed expenseorum

qui fructus habent. Aventano num. 25.

19 Decimoquarto infertur, quod falarium, quod praefari-

stari debet custodibus mellium, vinearum, & cœ, vicinorum

aliqui loci, non potest folvi ex hac pecunia publica, sed

ex pecunia vicinorum habentium vineas, vel fruges, quia

licet utilitas communis sit, ut in loco adit abundanter vi-

ni, & frumenti, ob idem compelli possint vicini, ut vi-

neas, & oliveta plantent, argofolii colant, ut notant Bar-

Patens, Florians, & kabest l. 4. & 5. tit. 20. p. 2. Juncta l.

1. tit. 11. p. 2. at haec utilitas universalis vel secundaria; pri-

cipitalis vero utilitas est privata dominorum illorum agree-

nit, vel vinearum. Sic Aventano latius probans Aventano

num. 24. & 25.

20 Unde pulsationes campanarum, que sunt ob su-

da nubila tempore, quo sunt fructus pendentes in agro, debent fieri non de bonis communibus, & devenient mundi

expensis publicis deficitibusque bonis publicis debet im-

poni collecta juxta patrimonium cuiuslibet, Lomnes, C. fin-

ca. Aventano num. 26.

21 Decimoquinto infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 43.

22 Decimosexto infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 27.

23 Decimoctavo infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 43.

24 Decimoprimo infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 27.

25 Decimosextio infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 43.

26 Decimoseptimo infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 27.

27 Decimoctavo infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 43.

28 Decimoprimo infertur, quod licet regulariter civitis

non possit facere gratiam, ut habetur dicta l. 22. nota rei,

at si aliquis servitus multum reipublicæ in aliquo negotio,

nec habuit convenientis falarium, & respubliæ bene lucratæ

eti propter singularē illius industria, & laborem de-

pote ultra parvum falarium jam præsumit aliquid ri-

númerare juxta servitus meritum de bonis communibus.

Sic late probat alios referens Aventano num. 27.

29 Decimosextio infertur, quod